

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

10. évfolyam számára

2024-2025. TANÉV

VÁRMEGYEI FORDULÓ

2025. február 11. 14.00 – 16.00

A versenyző neve:

A versenyző iskolájának neve:

A versenyző iskolájának címe:

A felkészítő tanár neve:

***Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen – egy áthúzással – javítson!***

Csak a megfelelően végrehajtott válaszadás fogadható el!

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban található!

Maximum: 104 pont

Elért pontszám:

1. Karikázza be a helyes megoldás számát vagy az X - et!**15 pont/...**

a) Géza fejedelem megkereszteltette fiát, Vajkot

1. görögkeleti vallásúként. 2. katolikus vallásúként. X izmaelitának.

b) A Magyar Királyság területén először ... koronázták királlyá.

1. Gézát 2. Imrét X Istvánt

c) Az iszlám világ szent városa

1. Damaszkusz 2. Mekka X Ankara

d) Szent László avattatta szentté

1. Orseolo Pétert. 2. Imrét. X Könyves Kálmánt.

e) Szent László törvényeiben

1. fellépett a pogány szokások ellen. 2. kancelláriát hozott létre. X bevezette a kettős keresztet.

f) A XII. század közepén települtek be német földről először a Szepességbe

1. a svábok. 2. a románok. X a szászok.

g) II. András az Aranybullában rögzítette a birtokok

1. visszaháramlását a királyra. 2. szabad örökítését. X szabad adásvételét.

h) Az angol főnemesség kényszerítette az uralkodót a Magna Charta kiadására

1. 1215-ben. 2. 1115-ben. X 1315-ben.

i) I. Károly királytalálkozót szervezett a lengyel és a cseh uralkodóval 1335-ben

1. Krakkóban. 2. Esztergomban. X Visegrádon.

j) Nagy Lajos elrendelte 1351-es törvényeiben, hogy a birtokos halála esetén a nemesi birtokot

1. tilos elidegeníteni (ösiség). 2. az izmaeliták is megvehetik. X a hűbérurukra is hagyhatják.

k) A rigómezei csatában vesztette életét

1. Orhán. 2. I. Bajezid. X I. Murád.

l) A Budáról elűzött királyné és gyermeke a szultán kegyéből „kapta meg” Erdélyt

1. török vilajetként. 2. török szandzsákként. X örökös birtokként.

m) Jagelló Izabella fia nagykorúságáig uralkodott

1. régensként 2. fejedelemként X királynőként

n) A legtöbb középkori szokásjog szerint a lányok nagykorúvá, házasságra alkalmassá

1. 12 éves korukban 2. 16 éves korukban X 18 éves korukban váltak

o) A 11. században alapított kolostort azon házas nők számára, akiknek férje beállt a burgundiai monostor szerzetesei közé.

1. Szent Ferenc 2. Hugo clunyi apát X Clairvaux- i Szent Bernát

2. Húzza át a nem jellemző állításokat!

21 pont/...

a)-c) Dzsingisz kán

1. A Mongol Birodalom megteremtője.
2. Moszkvai nagyfedelem.
3. A tatárok feletti végső győzelem kivívója.
4. Magyarország megtámadója 1241-ben.

d)-f) II. Mohamed vagy II. Mehmed

1. Albán hadvezér.
2. Havasalföldi vajda
3. Bizánc meghódítója.
4. A nikápolyi csata vesztese.

g)-i) A huszita mozgalom követelései

1. A hét szabad művészet oktatása.
2. Cseh nyelvű íghirdetés.
3. Kovásztalan kenyérrel való áldozás.
4. Díszes templombelső kialakítása.

j)-l) A reneszánsz építészet sajátosságai

1. Tömzsi falak.
2. Magasba törő, csúcsíves kapuk.
3. Loggiás udvar.
4. Rózsaablak.

m)-o) A várúrnők élete

1. Férfjével együtt irányította az uradalmat.
2. Elsődleges feladata az utódok biztosításán kívül a reprezentálás volt.
3. Irányította fiúgyermekei lovaggá válását.
4. Kitűnően vadászott, kiváló fegyverforgatóvá nevelték.

p)-r) Az apácák élete

1. A tökéletességre törekvés miatt léptek be a rendbe.
2. A közös imádság mellett szellemi és fizikai munkát is végeztek a kolostorokban.
3. Csak arisztokrata családok leányutódai lehettek apácák.
4. Minden kolostorban egyforma öltözetet viseltek.

s)-t) Brandenburgi Katalin

1. Követte Bethlen első feleségének, Károlyi Zsuzsannának életmódját.
2. Bethlen Gáborral kiválóan tudott német nyelven a külpolitikáról és a kultúráról társalogni.
3. A nagy korkülönbség ellenére példás házasságban éltek. Támogatta férje gazdasági, kulturális, politikai törekvéseit.
4. Bethlen Gábor végrendeletében az erdélyi fejedelmi trónt feleségére hagyta. Katalin mellé kormányzót rendeltek, Bethlen Istvánt, akivel együtt kellett működnie döntéseiben.

3. Karikázza be a Hunyadi Mátyásra vonatkozó helyes állítások betűjelét!

4 pont/...

- a) A kapuadó helyett bevezette a füstpénzt.
- b) A fekete sereg derékhadát a keresztes lovagok adták.
- c) Krónikaírói Antonio Bonfini, Thuróczy János.
- d) Azért támadta meg Ausztriát, mert III. (Habsburg) Frigyes nem ismerte el őt cseh királynak.
- e) 1471-ben összeesküvést szőttek ellene, amelyben Vitéz János, az esztergomi érsek is részt vett.

4. Írja be a megfelelő történelmi fogalmat a meghatározás után!

7 pont/...

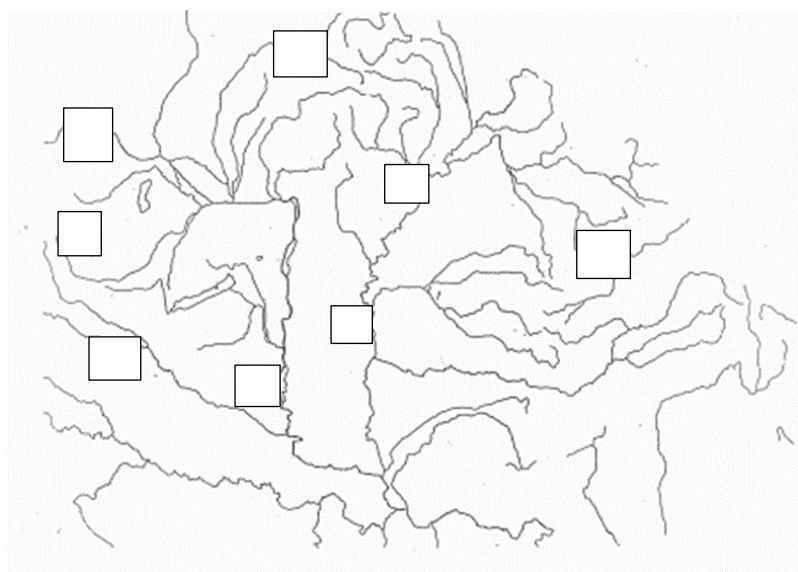
Meghatározás	Történelmi fogalom
A kitermelt ércek után fizetett illeték. Az ezüst 1/8-a, az arany 1/10-e, és ennek az egyharmad részét kapta meg a bánya tulajdonosa I. Károly idején.	a)
Az egyházi birtokok világvivá tétele.	b)
A 14. században a Mexikói-fennsík déli részén élő, erős birodalmat létrehozó nép.	c)
Az oszmán-török seregben a janicsárság utánpótlására szánt keresztény gyermekek összegyűjtése.	d)
Az Oszmán Birodalomban az 1350-es évektől alkalmazott áttelepítés neve.	e)
Az adózó és termelő réteg neve az Oszmán Birodalomban.	f)
A tímáros szpáhik parancsnokainak elnevezése (arról a zászlóról, amit az uralkodótól kaptak, annak jeléül, hogy hatalmának egy részét rájuk ruházta).	g)

5. Egészítse ki a táblázatot a megfelelő adatokkal!

16 pont/...

esemény	évszám	helyszín	történelmi személy(ek)
a)	1526	Mohács	b)
c)	1606	d)	Bocskai István
„Szégyenteljes” békekötés a törökökkel.	e)	f)	I. Lipót (IV. Mehmed)
János Zsigmond lemond a magyar királyi trónról	g)	h)	János Zsigmond
A törökök vereséget szenvedtek a magyaroktól.	1697	i)	Savoyai Jenő
Az általános adóztatás törvénybe iktatása.	1707	j)	II. Rákóczi Ferenc
Az amerikai haderő legyőzte az angol csapatokat.	1791	k)	George Washington
Kiadják az Emberi és polgári nyilatkozatot.	l)	Párizs	

m)-p) Írja be a d), f), i), j) helyszínek betűjelét a megfelelő szövegdobozba!

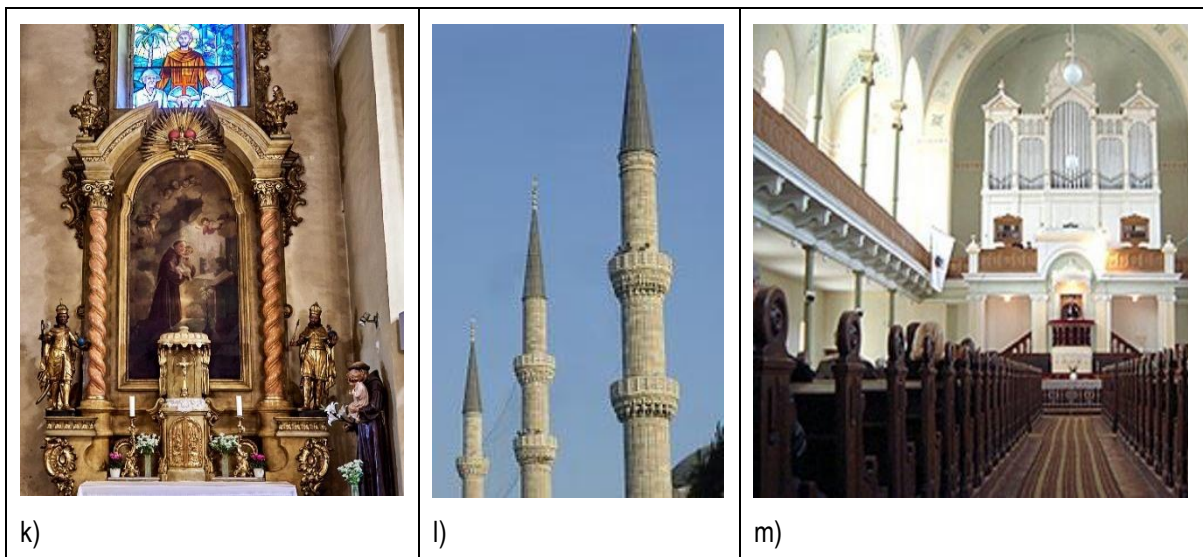

6. Írja be a megfelelő oszlopba a különböző vallások jellemzőinek, képviselőinek betűjelét!

13 pont/...

római katolikus vallás	református vallás	iszlám

- a) napi öt ima Mekka felé fordulva b) vizsolyi Biblia c) predesztináció
 d) Károli Gáspár e) cölibátus f) A tisztas kamat szedésének elfogadása.
 g) hét szentség h) Dávid Ferenc i) Méliusz Juhász Péter j) Pázmány Péter

n) Melyik elem nem illik a táblázatba? Választását indokolja!

7. Egészítse ki az alábbi hiányos szöveget **Mária Teréziához** kapcsolódóan!

5 pont/...

Mária Terézia tanácsadói közül kiemelkedik a) _____ kancellár, akivel együtt készítette elő a pénzügyi, gazdasági és hadügyi reformjait.

Új kormányzati politikáját b) _____ -nak/-nek nevezzük.

1767-ben kiadta a(z) c) _____ -et/-at/-ot, amely szabályozta az úrbéres viszonyt. Népiskolai és középiskolai reformjavaslata megteremtette az állami oktatás politikai alapjait. Az 1777-ben kibocsátotta a(z) d) _____ -t, amely kivette az oktatás szervezését a katolikus egyház kezéből. Közegészségügyi intézkedései is a felvilágosult reformok közé tartozott. A képzett orvosok alkalmazására felszólította a vármegyéket, majd a nagyszombati egyetemen alapított e) _____ kart.

Tankönyvi szöveg

8. Oldja meg a feladatokat a szöveghez kapcsolódóan!

2 pont/...

„Az ágostai és helvét hitvallásúak esküt ne legyenek kötelesek tenni, csak a szerint az esküforma szerint, amely vallásuk hitelveinek megfelel.”

- a) **Mi** az elnevezése a II. József által kiadott rendeletnek? _____
 b) **Miért** volt fontos ez a rendelet? _____

9. Igaz vagy hamis az állítás? **Jelölje** a táblázatban X beírásával!

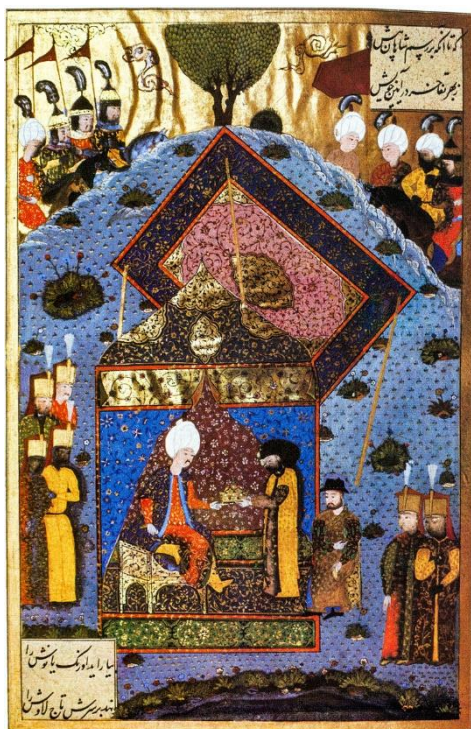
6 pont/...

Állítás	Igaz	Hamis
a) A váradi béke után a kettéosztott országon belül pontos határvonal volt a két magyar király országrésze között.		
b) Izabella a budai ostrom után elhagyta volna önként Budát, de Török Bálint és György barát királyuk akaratához hűen meg akarták tartani az országot és Buda várát.		
c) János Zsigmondot nem Izabella királyné vitte Szulejmán sátrába 1541. augusztus 29-én, mert a szultán azt üzenete, nem látogathatja meg, mert a Korán tiltja, hogy ő egy idegen nő házában vendégeskedjen.		
d) A Porta nem akarta és nem tudta megakadályozni a két országrész egy fő alatti egyesítését.		
e) Erdély 1567-ben II. Szelimtől megkapta a szabad fejedelmválasztás jogát azzal, hogy az adhnamék/ athnamék elvárták a külpolitikai együttműködést a Portával.		
f) Báthory Istvánt a lengyel nemesség királlyá választotta, és ezt követően Varsóba helyezte át a székhelyét.		

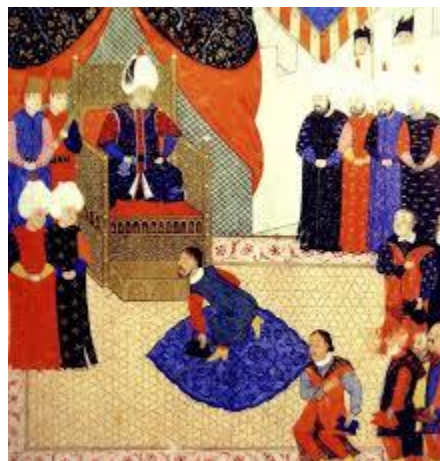
10. Oldja meg a feladatokat!

2 pont/...

a) Mi a címe a török miniatúrának? **Írja** a kép alá a vonalra!

b) Mit ábrázol az alábbi török miniatúra? **Írja** a kép alá a vonalra!

a) _____

b) _____

11. Esszé

13 pont/...

Mutassa be az Oszmán Birodalom megszületését és kiépülését a XIII. századtól 1453-ig a források és ismeretei alapján! **Említse meg** válaszában Oszmán Gázi, fia és utódai dinasztikus házasságait is, és **mutassa be** a birodalom felépítését!

Válaszát maximum 20-22 sorban írja meg a következő oldalon!

„az egyik éjjel azt álmodta, hogy mellkasáról egy hold kelt fel és Oszmán mellkasán nyugodott le. Ezt követően Oszmán köldökéből egy hatalmas fa nőtt ki, amely beárnyékolta az egész földet...”

„Az oszmánok gyors felemelkedésének, az Oszmán-dinasztia páratlan legitimitásának és a birodalom hosszú fennállásának... okai összetettek, a kedvező földrajzi elhelyezkedés, a Kis-Ázsiában és a Balkánon kialakult hatalmi vákuum, valamint az első szultánok kiváló vezetői és katonai képességei.”

II. Mehmed bevonulása Konstantinápolyba

